

מספרים עצמאות

הגדה לחג העצמאות

ועד אבי
ואח חי

UJA Federation
of New York

شركة
المراكز الجماهيرية
انسان - جمهور - مجتمع
החברה
למתניסים
אדם - קהילה - חברה

אל עורני הסדר,

הגדת יום עצמאות - על שום מה?

ההגדה המונחת לפניכם נכתבה כמענה לצורך של רבים לצקת משמעות ותוכן לחגנו הלאומי - יום העצמאות. אנחנו ממליצים לקרוא אותה כחלק מסדר יום העצמאות, שיערך בתפר שבין יום הזיכרון ליום העצמאות, אולם כמובן שניתן להשתמש בה ביום העצמאות עצמו או בסמוך לו.

ההגדה נכתבה, נערכה והתגבשה בחורף הירושלמי בשנת 2016, והיא פרי עבודה מאומצת של קבוצת פעילים ירושלמית, שפעלה במסגרת תוכנית 'גונוי ירושלים'. התוכנית מבקשת לפתח עיר ושכונות, שבהן התרבות היהודית-ישראלית, נוצרת, נוכחת ומתפתחת, על-ידי קבוצות תושבים פעילים. התוכנית נוסדה ונתמכת ע"י החברה למתנ"סים וקרן אבי חי, מתוך רצון לייצר סדר יום יהודי-ישראלי-פלורליסטי במרחב הציבורי השכונתי והעירוני.

מה תמצאו בהגדה?

ההגדה נפתחת בטקס הבדלה קצר, שמטרתו לתווך בין תוגת יום הזיכרון לשמחת יום העצמאות. לאחר ההבדלה, אנחנו מציעים לערוך קידוש שנכתב במיוחד לכבוד החג, ונועד לקבל את פני חג העצמאות באווירה חגיגית וממלכתית.

ליבת ההגדה היא מגילת העצמאות המובאת במלואה. המגילה מחולקת לשבעה חלקים, המהווים כל אחד פרק בהגדה. בכל פרק שולבו שירים וקטעי קריאה מהמקורות, ממנהיגים, הוגי דעות ומאנשים שונים, שהיו עדים לתפניות הגדולות של ההיסטוריה האנושית.

סביב ההגדה שילבנו קטעים נוספים, שאלות לדיון, הצעות לפעילות לילדים ומבוגרים ואנקדוטות מעניינות. שלבו מאלו לפי רצונכם וכמידת יכולתכם.

בכל אחד משבעת השערים שילבנו עוגנים שונים שמתייחסים לטקסט הרלוונטי ממגילת העצמאות:

זיקה | החיבור רב השנים שבין העם היהודי לארץ ישראל, ותחושת החזרה לארץ האבות. ז'בוטינסקי יאמר שמה שעברי בנו ניתן לנו ע"י ארץ ישראל; צ'רצ'יל יסביר לנו שאם לא נעמיק שורשים בארץ נתקשה לצמוח בה; ויורם טהרלב ישלח אותנו לקום ולהתהלך בארץ, ממש כפי שאלוהים שלח את אברהם.

כמיהה | הריחוק מהארץ הטובה, זבת החלב והדבש, והכמיהה לה שלא פסקה אף בגלות, לצד ההתגבשות המחודשת כאומה חיה באמצעות הלשון, התרבות והעשייה החלוצית. ר' יהודה הלוי יתייטר מריחוקו מהארץ בספרד הרחוקה; ביאליק ואחד העם יכתבו על הלשון והתרבות כמכוננות אותנו; ואביהו מדינה ישוב אל אדמתו.

תוקף | הקמת מדינת ישראל כחלק ממאמץ התנועה הציונית, שבין שני שיאי ניתן למנות את 'הקונגרס הציוני הראשון' ואת 'הצהרת בלפור'. בן גוריון יתייחס אל התנ"ך כאל המנדט שלנו; בלפור יתרשם יותר מהאצטון שרקח עבור הצבא הבריטי מדען בשם חיים וייצמן; הרצל יסכם את הקונגרס בהקמת מדינת היהודים; ועוזי חיטמן, ירגיש רק כאן בבית.

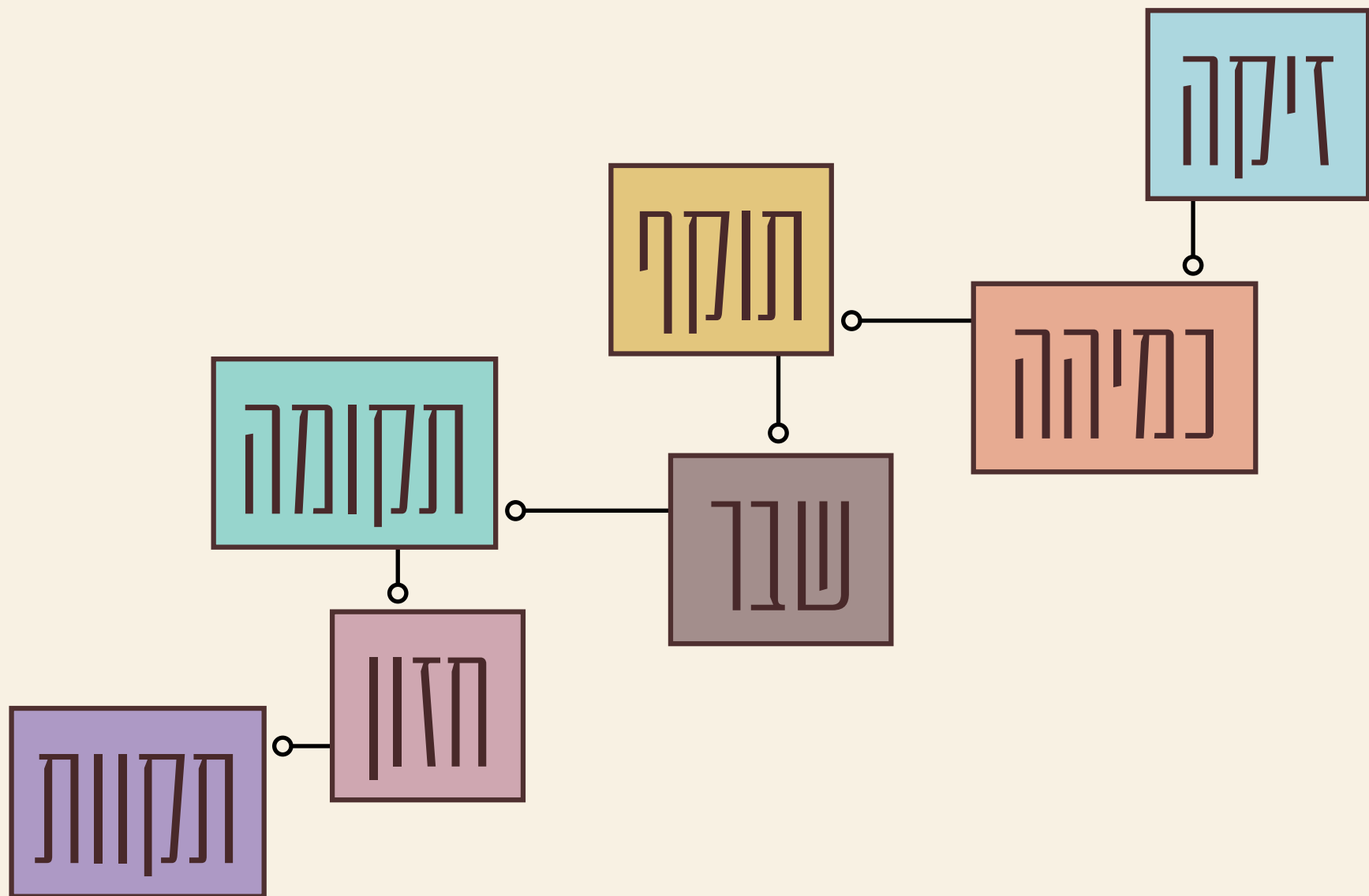

מהדורה ראשונה - נדפסה בערב יום העצמאות התשע"ז

הגדת העצמאות נכתבה בחורף תשע"ז ע"י פעילי ופעילות תכנית "גונוי ירושלים" - תכנית משותפת לחברה למתנ"סים וקרן אבי חי ליצירת קשר ניתן לפנות אלינו: IndependenceTales@gmail.com © כל הזכויות שמורות לכותבים ולאקו"ם

צילומים: ויקיפדיה
עיצוב גרפי: טלי בקשי, סטודיו גג

סימני הסדר

תקות | החלק הזה פונה לאומות העולם וליהדות התפוצות, ועיקרו – קריאה לשלום ונסיכת תקווה. מנחם בגין יישא נאום בפני הכנסת לקראת הסכם השלום עם מצרים; הנביא ישעיהו, ובעקבותיו אהוד מנור, יפללו ליום שבו לא יישא עוד גוי אל גוי חרב; ויצחק רבין יאמר ליהודי התפוצות – אנחנו גם המקלט וגם האחריות.

כיצד ניתן להשתמש בהגדה בחג העצמאות?

אנו ממליצים לנהוג בשיטת "יש הנוהגים": לעיין בהגדה מראש ולהתאים את הקטעים, השאלות והפעילויות בהתאם למשתתפי הסדר. אפשר כמוכן לשתף את משתתפי הסדר בהתלבטות בנוגע לבחירת הדגשים בסדר.

ועוד המלצה קטנה

בעיני רוחנו אנחנו רואים שולחן ערוך וחגיגי, ממש כמו בליל הסדר או בסדר ט"ו בשבט, אנחנו ממליצים לחשוב אילו מאכלים יכולים להיות ייחודיים לחג העצמאות, ולבנות תפריט חג בהתאם.

ההגדה לפסח עוצבה במשך מאות שנים. איננו מתיימרים להתעלות על כותבי אותה ההגדה ולכן נשמח לכל עזרה בעיצוב ההגדה לשנים הבאות. אנחנו מחכים לרעיונות היצירתיים שלכם.

אנו מקווים כי ההגדה תשמש אתכם ואת בני ביתכם בחגיגות מלאות תוכן ושמחה, הכרת הטוב והוקרת תודה.

שאו ברכה,
עורכי ההגדה

שבר | כותבי המגילה, ואנו בעקבותיהם, כורכים יחד את 'השואה והגבורה' – חורבן הקהילות במלחמת העולם השנייה, והניסיון של היישוב העברי לפעול למען הצלתן. חנה סנש תצא למסע שממנו לא תשוב; שמחה גוטרמן יזרע את גרעין הקמת המדינה היהודית בשיא ימי המלחמה; לאה גולדברג תתן לנו מעט נחמה ותקווה באמירה "את תלכי בשדה"; והקריקטוריסט 'דוש' יישא דברים מפיו של הדמות הכל-ישראלית 'שרוליק' שתאמר שדוש הוא אמנם ניצול שואה, אך שרוליק, בארץ, הוא "יליד ארץ חלומותיו".

תקומה | הרגע המרגש שבו דוד בן גוריון הרים את קולו והכריז על הקמת המדינה! בחלק זה שלובים התרוממות הנפש לצד המתח הגדול - תאושר או לא תאושר הצעת החלוקה? תתקבל בברכה או בגינני ההכרזה על המדינה הצעירה?

כאן נחזור לרגעים שבהם הוחלט ששמה של המדינה שרק נולדה יקרא "מדינת ישראל"; נכסוס ציפורניים יחד עם עמוס עוז המאזין לשידורי ההצבעה באו"ם; יחד עם ארז ביטון ואביו נבנה פיגומים של תקומה אל לב השמיים; ועם דתיה בן דור ומשחק קטן שהמצאנו, נגלה איך פורחת ארץ ישראל שלנו.

חזון | איזו מדינה רצינו להקים כאן? רצינו דמוקרטיה, רצינו מדינה רב-תרבותית, רצינו מדינה שיש בה חירות, שוויון והליכה לאור חזון נביאי ישראל. הצלחנו? הרב משה יקותיאל אלפרט ילך להצביע לראשונה בחייו במדינת היהודים; נחמה לייבוביץ' תתרגש עד דמעות כשתקבל מכתב מבית המשפט העליון הישראלי; קובי אוז יתמכר לגיוון ולצבעוניות שבלבנטיניות הישראלית; ז'בוטינסקי יכתוב על החזון שלו לחברת צדק; טשרניחובסקי יאמין באדם; והנשיא, רובי ריבלין, יציע סדר יום ישראלי חדש ליצירת יחד משותף.

הבדלה

אסא נשור

סמיכותם של יום הזיכרון ויום העצמאות באה לומר לנו שראוי להיכנס ליום העצמאות מתוך יום הזיכרון, ראוי להיכנס אל השמחה גם מתוך נימה של עצבות, וגם ראוי להתרפק על דמויותיהם של הנופלים, בתוגה, בשברון לב, עם נימה של תחושת עצמאות, שהיא נימה של תודעת אחריות. לפעמים מספרים לנו אנשים שקשה להם לעבור מיום הזיכרון אל יום העצמאות. זו עדות הנעוצה באי-הבנה. הצירוף של יום הזיכרון ויום העצמאות אינו צירוף של יום שכולו אך ורק תוגה עם יום שכולו אך ורק שמחה. במעבר מיום הזיכרון ליום העצמאות, אדם כמו מעביר את שיווי המשקל שלו "מרגל לרגל", מן הרגל העומדת על היגון, אל הרגל העומדת על האחריות. ובשני הימים, רגל אחת עומדת פה ורגל אחת עומדת שם.

קהלת, פרק נ'

לכל, זמן; ועת לכל-חפץ, פחת השמים.
עת ללדת, ועת למות;
עת לטעת, ועת לעקור נטוע.
עת להרוג ועת לרפוא,
עת לפרוץ ועת לבנות.
עת לבכות ועת לשחוק,
עת ספוד ועת רקוד.
עת להשליך אבנים, ועת כנוס אבנים;

עת לחבוק, ועת לרחק מחבק.
עת לבקש ועת לאבד,
עת לשמור ועת להשליך.
עת לקרוע ועת לתפור,
עת לחשות ועת לדבר.
עת לאהב ועת לשנא,
עת מלחמה ועת שלום.

מדליקים נר הבדלה כחול לבן,
לחילופין: מדליקים נר לבן ונר כחול

קידוש

מוזגים
כוס יין ראשונה

קידוש ליום העצמאות | יעקב מעוז

יום העצמאות ויכלו וייתמו ימי הגלות,
ויכל עם ישראל ב-ה באייר לחתום מגלתו,
ויכרז בו ביום על הקמת ישראל מדינתו,
ויגמר העם את ההלל על פאר יצירתו
ויעשהו ליום חג לדורות
כי בו הגשים את מקצת החלומות
ברשות כל המסובים

לחיים

מברכים אחת משתי הברכות:

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם
בורא פרי הגפן
תברך הגפן ופריה -
הענב, התירוש והיין
המשמח לבב אנוש.

נמלא הגביע, נקדש את הרגע,
ונברך את כלנו בשפע וברוחה,
בשמחה ובנחת,
באחיה ובשלום.

נברך את עם ישראל, עם עולם,
אשר קדש החיים ורצה בהם,
ויום חג עצמאותו באהבה וברצון הוריש לנו,
זיכרון לדור התקומה,
ראשית צמיחת הגאולה זכר ליציאה משעבוד גליות,
ויום חג זה לאהבה ולשלום הנחילנו
ברוך העם אשר היום יום חג עצמאותו.

אמן

שותים כוס יין ראשונה

זיקה

ישראל המחשלה הזמנית עיתון רשמי: סס' 1 תל-אביב ה' באייר תש"ח 14.5.1948 עמ' 1

הכרזה על הקמת מדינת ישראל

בארץ-ישראל קם העם היהודי,
בה עוצבה דמותו הרוחנית,
הדתית והמדינית,

בה חי חיי קומחיות מחלבתית,
בה יצר נכסי תרבות לאומיים
וכלל-אנושיים והוריש לעולם כולו
את ספר הספרים הנצחי

שמות נ', ז-ח

וילמר יהוה ראה ראיתי את עני עמי אשר
במצרים ואת צעקתם שמעתי מפני נגשיו כי
ידעתי את מכאביו וארד להצילו מיד מצרים
ולהעלתו מן הארץ ההוא אל ארץ טובה ורחבה
אל ארץ זבת חלב ודבש אל מקום הפנעני והחתי
והאמרי והפריזי והחוי והיבוסים

ציונות וארץ ישראל | זאב ז'בוטינסקי

כל אשר עברי בקרבנו ניתן לנו על ידי ארץ
ישראל; כל השאר אשר בנו - איננו עברי.
ישראל וארץ ישראל - חד הן, שם נולדנו
כאומה ושם בגרנו. וכאשר באה הסערה
והטילתנו אל מחוץ לתחומי הארץ, לא יכולנו
עוד לגדול, כפי שלא יוכל לגדול עץ שנעקר
מן הארץ, וכל חיינו הוקדשו רק לשמירה על
ייחודנו זה שנוצר בארץ ישראל

קום והתהלך בארץ

יורם טהרלב, לחן: יאיר קלינר

קום והתהלך בארץ בתרמיל ובמקל
וודאי תפגש בדרך שוב את ארץ ישראל.
יחבקו אותך דרכיה של הארץ הטובה
היא תקרא אותך אליה
כמו אל ערש אהבה.

זאת אכן אותה הארץ, זו אותה האדמה
ואותה פסת הסלע הנצרכת בחמה
ומתחת לאספלט, ולבניני הראוה
מסתתרת המולדת בישנית וענוה.

וכרמי עצי הזית ומסתור המעין
עוד שומרים את חלומה וחלומנו הישן
וגגות אדמים על הר וילדים על השבילים
במקום שבו הלכנו עם חגור ותרמילים.

שאלה לדיון, ציונות וארץ ישראל | האם אכן
העם היהודי קם בארץ ישראל? האם היו
תקופות אחרות בהיסטוריה היהודית שבהן כונן
העם היהודי?

שאלה לדיון | מה דומה בין יציאת מצרים
ליום העצמאות, ומדוע אנו מציינים את שניהם
באמצעות קריאת הגדה בסדר חגיגי?

מעניין לדעת | וינסטון צ'רצ'יל הגיע מתוקף תפקידו לביקור בא"י שזה עתה הפכה לחלק מהאימפריה הבריטית.
במסגרת הביקור היה אורח גם של ת"א, והגיע בלוויית הנציב העליון, סר הרברט סמואל, הברון גיימס רוטשילד
ורעיותיהם. ת"א קושטה לקראת בואם בדגלים, בשטיחים ובפרחים. כדי להדגיש את הצבע הירוק, החליט ועד ת"א אף
לקשט את הדרך שבין בית הוועד לביתו של דיזנגוף בעצים. מאחר שלא היה זמן לנטיעת עצים, החליט הוועד לכרות
עצי ברז ואורן מחורשות מקווה ישראל, ולתקוע אותם, פשוטו כמשמעו, בחולות. כאשר התקרבה מכוניתו של צ'רצ'יל
ותזמורת הגימנסיה פצחה בנגינה, החל הקהל להדחק, העצים נפלו ונחשפו גזעיהם הכרותים. לנוכח המראה הזה פרץ
צ'רצ'יל בצחוק ולחש לדיזנגוף: "מיסטר דיזנגוף, בלי שורשים שום דבר לא יצמח כאן." (מתוך אתר עיריית ת"א)

בראשית י"ג, קום והתהלך בארץ | קום והתהלך
בארץ, לארצה ולדחפה פי לה, אפתנה

שאלה לדיון, קום והתהלך בארץ | אלוהים מבקש
מאברהם להתהלך בארץ כביטוי לבעלותו
עליה. האם בימינו יש חשיבות לטיולים בארץ
ככלי לחיזוק הקשר שלנו אליה?

מעניין לדעת | וינסטון צ'רצ'יל הגיע מתוקף תפקידו לביקור בא"י שזה עתה הפכה לחלק מהאימפריה הבריטית.
במסגרת הביקור היה אורח גם של ת"א, והגיע בלוויית הנציב העליון, סר הרברט סמואל, הברון גיימס רוטשילד
ורעיותיהם. ת"א קושטה לקראת בואם בדגלים, בשטיחים ובפרחים. כדי להדגיש את הצבע הירוק, החליט ועד ת"א אף
לקשט את הדרך שבין בית הוועד לביתו של דיזנגוף בעצים. מאחר שלא היה זמן לנטיעת עצים, החליט הוועד לכרות
עצי ברז ואורן מחורשות מקווה ישראל, ולתקוע אותם, פשוטו כמשמעו, בחולות. כאשר התקרבה מכוניתו של צ'רצ'יל
ותזמורת הגימנסיה פצחה בנגינה, החל הקהל להדחק, העצים נפלו ונחשפו גזעיהם הכרותים. לנוכח המראה הזה פרץ
צ'רצ'יל בצחוק ולחש לדיזנגוף: "מיסטר דיזנגוף, בלי שורשים שום דבר לא יצמח כאן." (מתוך אתר עיריית ת"א)

כתייה

מזגים כוס יין שניה
לכבוד החלוצים שהגו ועשו למען הקמת המדינה

לאחר שהוגלה העם מארצו בכוח
הזרוע שחר לה אמונים בכל ארצות
פזוריו, ולא חדל מתפילה ומתקוה
לשוב לארצו ולחדש בתוכה את
חירותו המדינית.

חתוך קשר היסטורי ומסורתי זה
חתרו היהודים בכל דור לשוב
ולהאחז בחולדתם העתיקה; ובדורות
האחרונים שבו לארצם בהמונים,
וחלוצים, העפילים ומגינים הפריחו
נשמות, החיו שפתם העברית, בנו
כפרים וערים, והקימו ישוב גדל
והולך השליט על משקו ותרבותו,
שוחר שלום ומגן על עצמו, מביא
ברכת הקידמה לכל תושבי הארץ
ונושא נפשו לעצמאות מחלבתית.

שותים כוס יין שניה

תהלים קל"ז

על נהרות, בְּבֵל שֵׁם יִשְׁבְּנוּ גַם-בְּכִינּוּ בְּזַכְרֵנוּ אֶת-צִיּוֹן.
עַל-עַרְבִים בְּתוֹכָהּ תִּלְיֵנוּ, כְּנִרוֹתֵינוּ.
כִּי שֵׁם שְׁאֲלוּנוּ שׁוֹבֵינּוּ, דְּבָרֵי-שִׁיר
וְתוֹלְלֵינוּ שִׁמְחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן.
אִיךָ נָשִׁיר אֶת-שִׁיר-יְהוָה עַל אֲדָמַת נָכַר.
אִם-אֲשַׁכְּחָךְ יְרוּשָׁלַם תִּשְׁכַּח יְמִינִי.
תִּדְבַק-לְשׁוֹנִי לְחִפֵּי אִם-לֹא אֲזַכְּרֶכֶּי
אִם-לֹא אֶעֱלֶה אֶת-יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שִׁמְחָתִי.

על נהרות בבל, א.בנדמן | באדיבות משפחת אלכסנדרוביץ

שאלה לדיון, תהילים קל"ז |
מדוע ירושלים אינה מוזכרת
במגילת העצמאות?

לבי במזרח | רבי יהודה הלוי

לְבִי בַמְזָרְח וְאֲנֹכִי בְּסוֹף מַעְרָב
אִיךָ אֲטַעֲמָה אֶת אֲשֶׁר אֲכַל וְאִיךָ יַעֲרֵב
אֵיכָה אֲשַׁלֵּם נְדָרֵי וְאֲסָרֵי, בְּעוֹד
צִיּוֹן בְּחֻבֵּל אֲדוֹם וְאֲנִי בְּכַבֵּל עָרֵב
יִקַּל בְּעֵינַי עֵזֵב כָּל טוֹב סִפְרָד, כְּמוֹ
יִקַּר בְּעֵינַי רְאוֹת עֲפָרוֹת דְּבִיר נַחְרָב.

דברים בטקס קבלת פנים מונל | ש"י עננן

מתוך קטסטרופה היסטורית
שהחריב טיטוס מלך רומי את
ירושלים וגלה ישראל מארצו
נולדתי אני באחת מערי הגולה.
אבל בכל עת תמיד דומה הייתי
עלי כמי שנולד בירושלים.

חיים נחמן ביאליק | בצאתנו בגולה ותרנו על הכל, ותרנו על
הארץ, ותרנו על המקדש - אבל לא ותרנו על הלשון. ואם
תאמרו: הדת והספרות? שתיהן הן מיסודה של הלשון, על ידה
נשמרו גם הללו מְכֻלָּה. בדרך נדודיה הרבים של האומה צריכה
היתה למעט במשא, כדי שתוקל עליה המלחמה, החליפה את
המדובה ב"מועט המחזיק את המדובה" והגיעה לידי הפשטה
עליונה.
הלשון נעשתה, איפוא, שומרת-חנם של כל הקנינים הלאומים.
משל למי שנתן את כל נכסיו במרגלית אחת ובלעה - מיראה
מפני הליסטים. המרגלית - זוהי הלשון. הלשון היא שטר - על
נחלתנו ועל כל נכסינו הלאומיים, שטר המובלע בדמנו ובאברינו.
מי ששומר בידו את השטר - זכותו קיימת, ומי שאבד לו השטר -
פקעה זכותו על הכל.

המרכז הרוחני | אחד העם

מבקשת היא, היהדות, לשוב למרכזה ההיסטורי,
בשביל להיות שם חיים של התפתחות טבעית,
להעביד כוחותיה בכל מקצועות הקולטורא
האנושית, לפתח ולהשלים את קניניה הלאומיים
אשר רכשה לה עד כה, ולהכניס ככה גם לעתיד
לאוצרו של המין האנושי קולטורא לאומית
גדולה, פרי עבודה חפשית של עם חי ברוחו, כמו
שהכניסה לשעבר. למטרה הזאת יכולה היא
להסתפק לעת עתה במועט ואינה צריכה לממשלה
מדינית, כי אם רק - לברוא לה בארץ מולדתה
תנאים נאותים להתפתחותה: קיבוץ הגון של
אנשים עברים העובדים, באין מפריע, בכל ענפי
הקולטורא, מן עבודת אדמה ואומנות עד עבודת
החכמה והספרות. הקיבוץ הזה, אשר יתלקט מעט
מעט, יהיה ברבות הימים למרכז האומה, בו יתגשם
רוחה בטהרתו, יתפתח לכל צדדיו ויגיע עד השלמות
האפשרית לו.

שאלה לדיון, המרכז הרוחני | תפיסתו של אחד העם גרסה כי
אין צורך בהכרח בהקמת מדינה יהודית עצמאית וכי ממילא אין
סיכוי שרובו של העם היהודי יתרכז בארץ ישראל. מתוקף כך
הטיף להפיכתה של ארץ ישראל למרכז הרוחני של העם היהודי
בתפוצות. כיום כשמדינת ישראל קיימת ושרירה, איזו חשיבות
ישנה לתפיסת אחד העם בנוגע למרכז הרוחני? האם מדינת
ישראל מהווה מרכז רוחני לעם היהודי בתפוצות?

מתוך ברכת עם | חיים נחמן ביאליק

תִּחְזַקְנָה יְדֵי כָל-אֲחֵינוּ הַמְחוּזְנָנִים
עִפְרוֹת אֲרָצָנוּ בְּאֲשֶׁר הֵם שָׂם;
אֵל פֶּל רוֹחֲכֶם - עֲלִיזִים, מְתְרוֹנָנִים
בְּאוֹ שָׂכֶם אֶחָד לְעֶזְרַת הָעָם!

חיים נחמן ביאליק

שב אל אדמתי |

מילים ולחן: אביהו מדינה

כך עליתי ארצה באתי,
את הדרך לא שכחתי
שבה הלכתי אני ותמתי
עם טפינו ונשינו
וצרורות אז בידינו,
מי על אתון ירכב
ומי בשתי רגליו.

אני יודע שזו הדרך,
אני ידעתי עוד הדרך ארוכה.
אנא אלי, האר נא דרכי,
עזרני נא כי שב אני
שב אל אדמתי.

ובלילות של נדודינו
ירושלים מול עיננו,
בחלומות ראינו רק אותה
כה יפה ומקודשת,
בלבנו מרגשת
באהבה אלינו היא נקשרת.

אני יודע שזו הדרך,
אני ידעתי עוד הדרך ארוכה.
אנא אלי, האר נא דרכי,
עזרני נא כי שב אני
שב אל אדמתי.

דרך חול מדבר עברנו,
לא נילאנו לא עייפנו
ואת נפשנו מאושר
לא ידענו.
שם באופק מחכה היא,
לא עוד בכי מר ונהי
לנצח עוד תקום היא ותחי

אני יודע שזו הדרך,
אני ידעתי הדרך ארוכה.
אנא אלי, האר נא דרכי,
עזרני נא כי שב אני
שב אל אדמתי.

תוקף

בשנת תרנ"ז (1897) נתכנס הקונגרס
הציוני לקול קריאתו של הוגה הזון
המדינה היהודית תיאודור הרצל
והכריז על זכות העם היהודי לתקומה
לאומית בארצו.

זכות זו הוכרה בהצהרת בלפור חיום
ב' בנובמבר 1917 ואושרה בהנדט
הטעם חבר הלאומים, אשר נתן
במיוחד תוקף בין-לאומי לקשר
ההיסטורי שבין העם היהודי לבין
ארץ-ישראל ולזכות העם היהודי
להקים מחדש את ביתו הלאומי.

מעניין לדעת, ברכת עם #1 | השיר נכתב ע"י ביאליק
ב-1894 וכלל במקור שמונה בתים. הבית הראשון,
המופיע כאן, הפך במהרה לאחד מהמוני הפועלים
בארץ ישראל ונקרא בפי-כל "יתחזקנה" על שם המילה
הפותחת. ביאליק עצמו לא אהב את העובדה שיברכת
עם' שלו הפך להמנון, ובעת שהשתתף בטקסים שבהם
הושר וכל הקהל קם על רגליו - נהג להישאר לשבת.

מעניין לדעת, ברכת עם #2 | בסרט "גבעת חלפון
אינה עונה" שר סרג'יו קונסטצה את המילים הראשונות
מ'ברכת עם' רגע לפני שזרק רימון אל החולות.

מקרא ביכורים, דברים כ"ו | והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלהיך נתן לך נחלה וירשתה וישבת
בה: ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצה אשר ה' אלהיך נתן לך ושמרת בטנא
והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אלהיך לשכון שמו שם: ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם
ואמרת אליו הגדתי היום לה' אלהיך כי באתי אל הארץ אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו: ולקח
הכהן הטנא מידך והניחו לפני מזבח ה' אלהיך: וענית ואמרת לפני ה' אלהיך ארמי אבד אבי ויחד
מצרמה ויגר שם במתי מעט ויהי שם לגוי גדול עצום ורב: וידעו אתנו המצרים ויענונו ויתנו עלינו
עבדה קשה: ונצטק אל ה' אלהי אבותינו וישמע ה' את קולנו ויבא את ענינו ואת עמלנו ואת לחצנו:
ויצאנו ה' ממצרים ביד חזקה ובזרע נטויה ובמרא גדל ובאותות ובמפתים: ויבאנו אל המקום הזה
וינתן לנו את הארץ הזאת ארץ זבת חלב ודבש: ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר
נתתה לי ה' והנחתו לפני ה' אלהיך והשתחית לפני ה' אלהיך:

שאלה לדיון | נוסח דברי התודה של מביא הביכורים בהעלותו את מנחתו לבית המקדש, המפרט את
תולדות העם ואת הגאולה ממצרים. פסוקים אלה נדרשים בהגדה של פסח. מה הקשר בין הפסקאות
הראשונות של מגילת העצמאות לבין מקרא ביכורים? מה מטרת כל אחד מהסיפורים?

מדינת היהודים | הרצל 10

הרעיון - רעיון ישן הוא. הלא הוא תקומת מדינת היהודים. ארץ ישראל היא ארץ אבותינו אשר לא נשכחה לעולם. לזכרה יחרד לב עמנו ולשמעה יבואו רבים. כל איש מכם נושא עמו מעט מארץ הבחירה. על-כן האמן אאמין, כי יקום דור יהודים חדש ונפלא מן הארץ. המכבים יקומו לתחייה. אני חוזר על דברי הראשון. היהודים אשר ירצו, ישיגו את מדינתם הגיעה השעה כי נהיה חופשיים על אדמתנו.

אם תרצו אין זו אגדה

ואם לא תרצו - כל אשר סיפרתי לכם אגדה הוא ואגדה יוסיף להיות.

הצהרת בלפור 11

לורד רוטשילד היקר, לעונג לי להעביר לידיך להלן, בשמה של ממשלת הוד מלכותו, את הצהרת ההזדהות עם השאיפות היהודיות הציוניות כפי שהוגשה לקבינט ואושרה על ידו: ממשלת הוד מלכותו רואה בעין יפה הקמת בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל, ותשתדל במיטב מאמציה להקל על השגת מטרה זו, בתנאי ברור שלא ייעשה שום דבר העלול לפגוע בזכויות האזרחיות והדתיות של עדות לא יהודיות בארץ ישראל או בזכויות ובמעמד המדיני של יהודים בכל ארץ אחרת. אודה לך אם תביא את ההצהרה לידיעת ההסתדרות הציונית.

בכבוד רב,

ארתור ג'יימס בלפור
[משרד החוץ, 2.11.1917]

כאן | עוזי חיטמן 12

כאן ביתי פה אני נולדתי במישור אשר על שפת הים כאן החברים איתם גדלתי ואין לי שום מקום אחר בעולם

כאן ביתי פה אני שיחקתי בשפלה אשר על גב ההר כאן מן הבאר שתיתי מים ושתלתי דשא במדבר.

כאן נולדתי כאן נולדו לי ילדי כאן בניתי את ביתי בשתי ידי כאן גם אתה איתי וכאן כל אלף ידידי ואחרי שנים אלפיים סוף לנדודי.

13

יחמנו של הרצל | בנימין זאב הרצל

אילו באתי לסכם את קונגרס באזל באמרה אחת, שעלי לבטאה בפומבי, הרי הייתה זו: 'בבאזל יסדתי את מדינת היהודים'. לו אמרתי זאת היום בפומבי, הייתה התשובה צחוק מכל עברים. אולי בעוד חמש שנים, לכל היותר בעוד חמישים שנה, יכירו בה הכול [באזל, 1897]

כאן את כל שירי אני ניגנתי והלכתי במסע לילי כאן בנעורי אני הגנתי על חלקת האלוהים שלי.

כאן נולדתי...

כאן את שולחני אני ערכתי פת של לחם פרח רענן דלת לשכנים אני פתחתי ומי שבא נאמר לו "אהלן".

כאן נולדתי...

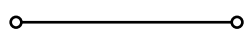
מעניין לדעת, מדינת היהודים | את הספר פרסם הרצל ב-1896, שנה וחצי לפני הקונגרס הציוני הראשון. הספר עורר תגובות רבות. היו שראו בו נבואות מופרזות וקראו להרצל "משיח שקר" אך רבים אחרים שאבו השראה ותקווה מן הרעיונות בספר וכינו את הרצל "משה החדש".

מעניין לדעת, הצהרת בלפור #1 | ב-1915 הסתמן בבריטניה מחסור באצטון, שהיה חיוני ליצירת חומרי נפץ. ויצמן נתמנה לראש מעבדות המחקר הכימיות של הצי הבריטי בלונדון על מנת למצוא דרך אלטרנטיבית לייצור האצטון, והוא מצא דרך ביוכימית יעילה יחסית לייצר אצטון מתסיסה של חומרי גלם צמחיים. על בסיס המצאתו הוקמה תעשיית חידום צבאית. שר החימוש הבריטי, לוי ג'ורג', ושר הימיה, וינסטון צ'רצ'יל, לימים ראשי ממשלת בריטניה, התוודעו באופן אישי לויצמן, והערכתם אליו, כמו גם הכרת התודה, תרמו באופן מכריע לפרסום הצהרת בלפור.

מעניין לדעת, הצהרת בלפור #2 | הצהרת בלפור הנה מלאכת מחשבת של דיפלומטיה. הדבר מתבטא במונח שנבחר לציין את השאיפה היהודית - בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל. בית ולא בהכרח מדינה; בתנאי שהיא מברכת על הקמת בית זה רק בתנאי שלא ייפגעו עדות אחרות בארץ ישראל; ובתנאי שלא ייפגעו יהודים בארצות אחרות.

מעניין לדעת, יומנו של הרצל | החלטת עצרת האו"ם 181 שקבעה כי בארץ ישראל תקומנה שתי מדינות - יהודית וערבית, התקבלה בכ"ט בנובמבר, 1947. חמישים שנים בדיוק לאחר שכתב הרצל ביומנו 'בבאזל יסדתי את מדינת היהודים'.

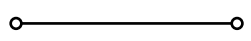
דוד בן גוריון, ועדת פיל 1937 | התנ"ך הוא המנדט שלנו, התנ"ך שנכתב על-ידינו, בשפתנו העברית ובארץ הזאת עצמה, הוא-הוא המנדט שלנו. זכותנו ההיסטורית קיימת מראשית היות העם היהודי, והצהרת בלפור והמנדט באו לשם הכרת הזכות הזאת ואישורה. הרי נאמר בפירוש בהצהרה ובמנדט, שהעמים מכירים בזכותו של העם היהודי "להקים מחדש את ביתו הלאומי".

השואה שנתחוללה על עם ישראל בזמן האחרון, בה הוכרעו לטבח חיליונים יהודים באירופה, הוכיחה מחדש בעליל את ההכרח בפתרון בעית העם היהודי מחוסר המולדת והעצמאות על-ידי חידוש המדינה היהודית בארץ-ישראל, אשר תפתח לרווחה את שערי המולדת לכל יהודי ותעניק לעם היהודי מעמד של אומה שוות-זכויות בתוך השפחת העמים.

שארית הפליטה שניצלה מהטבח הנאצי האיום באירופה ויהודי ארצות אחרות לא חדלו להעפיל לארץ-ישראל, על אף כל קושי, חניעה וסכנה, ולא פסקו לתבוע את זכותם להיי כבוד, הירות ועמל-ישרים במולדת עמם.

בחלחמת העולם השניה תרם הישוב העברי בארץ את הלוא-חלקו לחאבק האומות השוחרות חירות ושלוש נגד כוחות הרשע הנאצי, ובדם חייליו ובמאמצו המלחמתי קנה לו את הזכות להמנות עם העמים הייסדי ברית האומות המאוחדות.

חלום זה גרעינו נזרע עוד בימיה החשוכים של המלחמה, כאשר חשתי על בשרי את מכוות האש הקשה של האנטישמיות הפולנית, זו האנטישמיות שניצוצותיה ניתזו כלפי גם בשנים שלאחר המלחמה. נסיון חיי המיוסרים כילד מלחמה לימד אותי, כי אין לו לעמנו אלא דרך אחת והיא להתקבץ בארצו, כדי לבנות ולהבנות בה, מולדת לכל פליטי התווה, ארץ שהוא יעצב על פי חלומותיו.

כרזת גיוס לבריגדה היהודית

יש מכתבים הנכתבים לא על מנת להישלח. מכתבים, שמוכרחים לכתוב אותם, מבלי לשאול: האם יגיעו לתעודתם או לא? מחרתיים אני מתחילה במשהו חדש. אולי אווילי, אולי דמיוני, אולי מסוכן, אולי אחד ממאה, אולי אחד מאלף ישלם בחייו. אולי בפחות מהחיים, אולי ביותר. אל תשאל מה, פעם תדע מה העניין. גיורא יקירי, עליי להסביר לך משהו, להצטדק. עליי להתכונן לאותו רגע בו תעמוד פה, בתוך גבולות הארץ, מצפה לרגע בו ניפגש אחרי שש השנים וכשתשאל: איה היא? – יענוך בקיצור: אין, איננה! האם תבין? האם תאמין שיותר מרצון להרפתקה, יותר מרומנטיקה ילדותית הביאוני עד הלום? האם תבין, תרגיש, שלא יכולתי לעשות אחרת, שכך מוכרחה הייתי לעשות?

הממשלה החליטה למלא את בקשת הסוכנות היהודית לא"י ולהקים בריגדה יהודית עצמאית שתשתתף באופן פעיל בקרבות. ישנו מספר רב של יהודים המשרתים בתוך צבאנו ובצבא האמריקאי בכל השירותים השונים. אבל נראה לי כדבר נכון באמת, שיחידה מיוחדת של אותו עם שסבל עינויים שאין לתארם מידי הנאצים, תהיה מיוצגת כחטיבה נפרדת. [הפרלמנט הבריטי, 2.9.1944]

לאה מלזבדו

האַמָּנָם וְנִשְׁמָתָ אֶת רִיחוֹ שֶׁל הַתֵּלֶם נְשׁוּם וְרָגוּעַ, וְרֹאֵית אֶת הַשֶּׁמֶשׁ בְּרֹאֵי הַשְּׁלֹולִית הַזֶּהָב וְתִלְכִי בּוֹ כְּהֶלֶךְ הַתֵּם

וּמְחֻשׁוֹף כֶּף רִגְלֶךָ יִלְטֶף בְּעֵלֵי הָאֶסְפָּסָת אוֹ שֶׁלְפֵי שִׁבְלִים יִדְקֹרוּךְ וְתִמְתַּק דְּקִירְתֶּם

אוֹ מֶטֶר יִשְׁיגֶךָ בְּעֵדַת טְפוֹתָיו הַדּוֹפְקֹת עַל כְּתַפְיֶךָ חֲזוֹךְ צְנָאֲרֶךָ וְרֹאשׁוֹךְ רַעֲנָן

וְתִלְכִי בְּשֵׂדֵה הָרְטֹב וְיִרְחֹב כָּךְ הַשֶּׁקֶט כְּאוֹר בְּשׁוּלֵי הָעָנָן

וּפְשׁוּטִים הַדְּבָרִים וְחַיִּים וּמְתָר בָּם לִנְגַעַ, וּמְתָר וּמְתָר לְאַהֵב

אֶת תִּלְכִי בְּשֵׂדֵה לְבַדְךָ לֹא נִצְרַבְת בְּלֶהֱט הַשְּׂרָפוֹת בְּדָרְכִים שֶׁסָּמְרוּ מְאִימָה וּמִדָּם

וּבִישָׁר-לִבְבִי שׁוֹב תְּהִי עֲנָה וְנִכְנַעַת כְּאֶחָד הַדְּשָׁאִים כְּאֶחָד הָאֲדָם

גולדה מאיר | אני חוששת שאם יבוא היסטוריון, כעבור דורות, לתאר את הדור שלנו, יצטרך אולי לבוא לידי מסקנה כי שני הדברים הגדולים שקרו לדור הזה - האסון הבלתי מובן שניתך עלינו, והאושר הבלתי מובן והגדול אשר הגיענו - השחיטה מצד אחד, והגאולה מצד שני - לא יובנו על ידו במלוא משמעותם. חוששת אני כי יגיע באופן אכזרי למסקנה, שהקו האופייני לדור הזה, שלא תפס לא שחיטה מה היא, ולא גאולה מה היא.

שאלה לדיון | מה דעתכם על הדברים שכתבה גולדה? האם אנחנו מצליחים לתפוס את השחיטה והגאולה במלוא משמעותם? ואם נדרש שינוי תפיסתי - מהו?

מעניין לדעת, עלים מן האש | חדור הכרה כי הוא מתעד כיליון עמו, סיכן שמחה גוטרמן את חייו ברשמו על פיסות נייר ארוכות את מתרחש לנגד עיניו בשואה. בהתבוננות מדויקת ונעדרת פתוס מגולל המחבר את פרשת יסוריה של קהילת פלוצק בפולין: על החרדות בטרם פרוץ המלחמה, כניסה הגרמנים, דרך הייסורים הארוכה של התעללות והשפלה, עד הגירוש הכללי אל מחנות ההשמדה. סיפור חשיפותו של כתב היד ונדודיו אחר המלחמה הוא סיפור מרתק בפני עצמו. כתב היד לספר התגלה באקראי ב-1960 במהלך שיפוצים בפולין. הספר שיצא לאור בשנת 2004 מגולל ברומן את חייהם של היהודים בעיר הולדתו של שמחה מימי הכיבוש הגרמני ועד לגירוש היהודים למחנות השמדה. בנו הצייר יעקב גוטרמן אייר את הספר, ערך אותו, והוסיף לו מבוא ואחרית דבר.

מתוך הודעת הסוכנות היהודית עם פרוץ מלחמת העולם השנייה | הספר הלבן ממאי 1939 פגע בנו קשות. וכמקודם נעמוד במלוא יכולתנו על זכות העם היהודי במולדתו אולם [...] המלחמה שהוטלה עכשיו על בריטניה הגדולה היא מלחמתנו, וכל עזרה שיהי ביכולתנו וברשותנו להושיט לצבא ולאומה הבריטית - ניתן בנפש חפצה.

מכתביו של ידושי (קריאל גרדוש), נאמר מפיו של 'שרוליק' | רצוי שתבינו, כי דוש ואני לא זהים לחלוטין, ויש מקום לחילופי דברים בינינו. ראשית, הוא יהודי בא בימים. למרות שרוב שנות חייו נערכו במקומותינו, הוא נושא על כתפיו מטען של חומרים ממקום אחר. בין השאר: מבטא מסוים והעדפת מאכלים מתובלים בפפריקה. לפי רוחו דוש הוא אדם לחוץ באופן פרמננטי. אחד מפצועי השואה שאינו מרבה להתחלק בחוויותיו הפורמטיביות. הוא רצה אותי שונה, ככל שהגנים המשותפים מאפשרים זאת. יצור משוחרר בייסורים קדומים, חופש לפרוץ בצחוק גדול, או בבכי מר מתי שמתחשק לו. מצויד בתכונות הדרושות לו להתי-מודד עם המתרחש, ללא עצירות פתאום בפניות חדות. בקיצור - יליד ארץ חלומותיו.

תקומה

מוזגים כוס יין שלישית לחיי מדינת ישראל, תושביה ומגיניה

ב-29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות החלטה המחייבת הקמת מדינה יהודית בארץ-ישראל; העצרת תבעה מתושבי ארץ-ישראל לאחוז בעצמם בכל הצעדים הנדרשים מצדם להביצוע ההחלטה.

הכרה זו של האומות המאוחדות בזכות העם היהודי להקים את מדינתו אינה ניתנת להפקעה. זוהי זכותו הטבעית של העם היהודי להיות בכל עם ועם עומד ברשות עצמו במדינתו הריבונית.

לפיכך נתכנסנו, אנו חברי הוועצת העם, נציגי הישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ-ישראל, ובתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית ועל יסוד החלטת עצרת האומות המאוחדות

אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ ישראל, היא מדינת ישראל.

שותים כוס יין שלישית

פה בארץ חמדת אבות |

18

מילים: מוריס רוזנפלד
נוסח עברי: ישראל דזשמן,
לחן: הרמן צבי ארליך

פה באַרְצַךְ חֶמְדַּת אָבוֹת
תִּתְגַּשְׁמְנָה כָּל הַתְּקוּוֹת,
פה נִחְיָה וּפְה נִצָּר,
חַיֵּי זֶהר חַיֵּי דְרוֹר,
פה תִּהְיָ הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה,
פה תִּפְרָח גַּם שְׁפַת הַתּוֹרָה.

נִירוּ נִיר, נִיר, נִיר,
שִׁירוּ שִׁיר, שִׁיר, שִׁיר,
גִּילוּ גִיל, גִּיל, גִּיל,
כְּבֵר הַנִּצּוֹ נִצְּנִים.

נִירוּ נִיר, נִיר, נִיר,
שִׁירוּ שִׁיר, שִׁיר, שִׁיר,
גִּילוּ גִיל, גִּיל, גִּיל,
עוֹד יְבֹאוּ זְרָעוֹנִים.

סיפור על אהבה וחושך | עמוס עוז

19

אחרי חצות, לקראת סוף ההצבעה, התעוררתי [...] רק קולו העמוק, המחוספס של הקריין האמריקאי בקע מן הרדיו שהופעל במלוא עוצמתו והרטיט את אוויר הלילה, או אולי היה זה קולו של אוסוולדו אַרְנֵיָה מברזיל, נשיא העצרת. בזו אחר זו קרא בשמותיהן של המדינות האחרונות ברשימה, עפ"י האלף-בית האנגלי, ומיד חזר והרעים אל תוך המיקרופון שלו את תשובות נציגיהן.

יונייטד קינגדום:
יוניון אוף סובייט סושיאליסט ריפבליקס:
יונייטד סטייטס:
אורוגואי:
ונצואלה:
תימן:
יוגוסלביה:

בכך השתתק הקול בבת אחת. ופתאום דומיית עולמות אחרים ירדה והקפיאה את כל החיזיון, דממה מבועתת, אסונית, דממת המוני אדם עצורי נשימה שכמוה לא שמעתי אף פעם בימי חיי, לא לפני הלילה ההוא ולא אחריו. עד ששב הקול העב, הצרוד קצת, להרעידי את האוויר דרך הרדיו ולסכם במין יבשות מחוספסת אך הרת עליצות: שלושים ושלושה בעד.

שלושה-עשר נגד. עשרה נמנעים ומדינה אחת נעדרת מן ההצבעה. ההצעה מתקבלת.

ובכך נבלע קולו בשאגה שבקעה מתוך הרדיו, גאתה וגלשה מן היציעים המשתוללים מחדווה באולם שבלייק סאקסס, וכעבור עוד שתיים-שלוש שניות של תדהמה, של שפתיים מפושקות כמו צמאות ושל עיניים קרועות לרווחה, השתאג בבת אחת גם הרחוב הנידח שלנו.

שער העיתון ביום הכרזת המדינה

תוצאות ההצבעה באו"ם על החלטת החלוקה (1947), כ"ט בנובמבר 1947 | אפגניסטן (לא), ארגנטינה (נמנעת), אוסטרליה (כן), בלגיה (כן), בוליביה (כן), ברזיל (כן), בלארוס (כן), קנדה (כן), ציילה (נמנעת), קולומביה (נמנעת), קוסטה ריקה (כן), קובה (לא), צ'כוסלובקיה (כן), דנמרק (כן), הרפובליקה הדומיניקנית (כן), אקוואדור (כן), מצרים (לא), אל סלוודור (נמנעת), אתיופיה (נמנעת), צרפת (כן), יוון (לא), גואטמלה (לא), האיטי (כן), הונדורס (נמנעת), איסלנד (כן), הודו (לא), איראן (לא), עיראק (לא), לבנון (לא), ליבריה (כן), לוקסמבורג (כן), מקסיקו (נמנעת), הולנד (כן), ניו זילנד (כן), ניקרגואה (כן), נורווגיה (כן), פקיסטן (לא), פנמה (כן), פראגוואי (כן), פרו (כן), פיליפינים (כן), פולין (כן), סין (נמנעת), ערב הסעודית (לא), דרום אפריקה (כן), שבדיה (כן), סוריה (לא), תאילנד (נעדרת), טורקיה (לא), אוקראינה (כן), בריטניה (נמנעת), בריה"מ (כן), ארה"ב (כן), אורוגוואי (כן), ונצואלה (כן), תימן (לא), יוגוסלביה (נמנעת).

בעד: 33, נגד: 13, נמנעות: 10, נעדרת: 1

ודאי רצייתי במדינה עברית, אבל אילו היו שואלים אותי בשעת הכרזת המדינה: להכריז או לא? - הייתי נבהל. הייתי אומר נחכה עוד שלושים שנה. וקרוב בעיני שכל אחד מאתנו היה נבהל מן הגמר. בן גוריון, שקודם טעיתי בו ולא החשבתי אותו, הוא לא נבהל, גמר וסבר. רבבות מישראל רצו במדינה העברית, אבל גם אנשי המעשה שעשו - לא כל איש מעשה מביא את המעשה שלו לידי גמר, וחז"ל אמרו: "אין המלאכה נקראת אלא על מי שגומרה".

זכירה ח' 21

פה אָמר, יְהוָה צְבָאוֹת, עד יִשְׁבוּ זְקֵנִים וְזָקְנוֹת, בְּרַחֲבוֹת יְרוּשָׁלַם; וְאִישׁ מִשְׁעֲנָתוֹ בִּידוֹ, מֵרֵב יָמִים. וּרְחֻבוֹת הָעִיר יִמְלֵאוּ, יִלְדִים וְיִלְדוֹת, מִשְׁחָקִים, בְּרַחֲבֹתֶיהָ. פֹּה אָמר, יְהוָה צְבָאוֹת, פִּי יִפְלֵא בְעֵינַי שְׁאֲרִית הָעָם הַזֶּה, בְּיָמִים הָהֵם גַּם בְּעֵינַי, יִפְלֵא, נְאֻם, יְהוָה צְבָאוֹת.

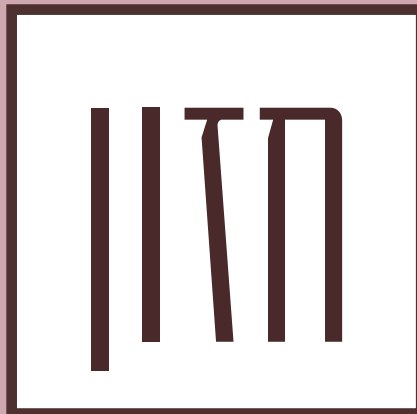
פינומים | אודו ביטון 22

על סף חצי בית בארץ ישראל עמד אבי מצביע לצדדים ואומר: בהריסות האלה נבנה פעם מטבח לבשל בו זנב לוינתן ושור הבר, ובהריסות האלה נקים פנת תפלה למצא מקום למקדש מעט. אבי נשאר בסף, ואני - כל ימי מציב פגומים אל לב השמים.

ארץ ישראל שלי | דתיה בן דוד 23

ארץ ישראל שלי יפה וגם פורחת. מי בנה ומי נטע? כלנו ביחד! אני בניתי בית בארץ ישראל אז יש לנו ארץ ויש לנו בית בארץ ישראל. ארץ ישראל שלי יפה וגם פורחת. מי בנה ומי נטע? כלנו ביחד! אני נטעתי יצי בארץ ישראל אז יש לנו ארץ ויש לנו בית, ויש לנו עץ בארץ ישראל.

ארץ ישראל שלי יפה וגם פורחת. מי בנה ומי נטע? כלנו ביחד! אני סללתי כביש בארץ ישראל אז יש לנו ארץ, ויש לנו בית, ויש לנו עץ, ויש לנו כביש בארץ ישראל. ארץ ישראל שלי יפה וגם פורחת. מי בנה ומי נטע? כלנו ביחד! אני בניתי בית בארץ ישראל אז יש לנו ארץ, ויש לנו בית, ויש לנו עץ, ויש לנו כביש בארץ ישראל.

אנו קובעים שהחל מרגע סיום המנדט, הלילה, אור ליום שבת ו' אייר תש"ח, 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנבחרים והסדירים של המדינה בהתאם לחוקה שתיקבע ע"י האספה המכוננת הנבחרת לא יאוחר מ-1 באוקטובר 1948 תפעל חוועצת העם בחוועצת מדינה זמנית, ומוסד הביצוע שלה, מנהלת-העם, יהווה את המחשלה הזמנית של המדינה היהודית, אשר תיקרא ישראל.

חדינת ישראל תהא פתוחה לעליה יהודית ולקבוץ גלויות; תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה; תהא חושלתה על יסודות החירות, הצדק והשלום לאור הזונם של נביאי ישראל; תקיים שויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין; תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות; תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות; ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות.

חדינת ישראל תהא חוכנה לשתף פעולה עם המוסדות והנציגים של האומות המאוחדות בהגשמת החלטת העצרת מיום 29 בנובמבר 1947 ותפעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ-ישראל בשלחותה.

זוכי פרס נובל הישראלים (נכון לשנת 2016) | שׁי עגנון, 1966, ספרות: עבוד יצירתו הספרותית השזורה מוטיבים מחיי העם היהודי | מנחם בגין, 1978, שלום: על המשא ומתן לשלום בין ישראל ומצרים | שמעון פרס, 1994, שלום: על מאמצו ליצור שלום במזרח התיכון וחתימתם על הסכמי אוסלו | יצחק רבין, 1994, שלום: על מאמצו ליצור שלום במזרח התיכון וחתימתם על הסכמי אוסלו | דניאל כהנמן, 2002, כלכלה: על שילוב תובנות מן המחקר הפסיכולוגי במדע הכלכלי, בפרט בנוגע לשיפוט אנושי וקבלת החלטות בתנאי חוסר וודאות | אברהם הרשקו, 2004, כימיה: על גילוי אחד מהתהליכים המחזוריים החשובים ביותר בתא שמאפשר את פירוק החלבונים | אהרן צ'חנובר, 2004, כימיה: על גילוי אחד מהתהליכים המחזוריים החשובים ביותר בתא שמאפשר את פירוק החלבונים | ישראל אומן, 2005, כלכלה: על מחקריו בתורת המשחקים | עדה יונת, 2009, כימיה: על מחקריו שתרמו להבנת מבנה ותפקיד הריבוזום | דן שכטמן, 2011, כימיה: על גילוי גבישים קוואזי-מחזוריים | אריה ורשל, 2013, כימיה: על פיתוח מודלים למערכות כימיות מורכבות | מיכאל לוויט, 2013, כימיה: על פיתוח מודלים למערכות כימיות מורכבות

חזון העצמות היבשות, יחזקאל, ל"ז | ויאמר, אלי, בן-אדם, העצמות האלה כל בית ישראל המה; הנה אמרים, יבשו עצמותינו ואבדה תקותנו נגזרנו לנו. לכו הנבא ואמרתי אליהם, כה-אמר אדני יהוה, הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם, עמי; והבאתי אתכם, אל אדמת ישראל. הנה אני לקח את-בני ישראל, מבין הגוים אשר הלכו שם; וקבצתי אתם מסביב, והבאתי אותם אל אדמתם.

פעילות ארץ ישראל שלי | הוסיפו בית לשיר עם הדברים שאתם עשיתם השנה בארץ ישראל! לדוגמא: אני למדתי חשבון בארץ ישראל

בשעה 5:35 בבוקר השכם קמנו [...] לבשנו בגדי שבת לכבוד היום הגדול והקדוש הזה. כי "זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו". אחרי אלפיים שנות גלות או יותר, אפשר להגיד מששת ימי בראשית ועד היום הזה, לא זכינו ליום כזה, שנלך לבחירות למדינה יהודית ו"ברוך שהחיינו וקיימנו לזמן הזה" [...]. אני ואשתי גיסי הלכנו לקלפי באזור 10, בית הפועל המזרחי, אשר ברחוב החבשים, ופנקסי הזהות של מדינת ישראל בידינו. בשמחה רבה ועצומה הלכנו את הדרך הקצרה מביתנו [...] כל הדרך אל הקלפי, הלכתי כמו בשמחת תורה אצל הקפות עם ספר תורה, כי פנקס הזהות של ישראל היה בידי. לא היה גבול לאושר והשמחה שהיו לי. [...] השמש הביא את תיבת הקלפי, והיו"ר קרא אותי ואמר "והדרת פני זקן" [...] ברטט של

קדושה ובהדרת קודש מסרתי לידי היו"ר את פנקס הזהות שלי וקרא את שמי מתוך הפנקס שלי וספר הבוחרים, [...] וביד רועדת וברגש של קדושה לקחתי פתק אחד מספר ב', רשימת האיחוד הדתי, ושמתי אותה לתוך המעטפה שקבלתי אותה מידי היו"ר, ונכנסתי שוב לחדר הקלפי, והראיתי לכולם כי יש בידי רק מעטפה אחת. והגיע הרגע הכי קדוש בחיי, אותו רגע שלא זכו לו לא האבא שלי ולא הסבא שלי. רק אני בזמני זכיתי לרגע קדוש וטהור כזה. אשרי לי ואשרי חלקי! בירכתי ברכת שהחיינו, ושמתי את המעטפה לתוך תיבת הקלפי. [...] הלכתי להתפלל, יום חג גדול.

אֶל-תְּבַטְחוּ לָכֶם, אֶל-דְּבַרֵי הַשֶּׁקֶר לְאִמֹר: הֵיכַל יְהוָה הֵיכַל יְהוָה, הֵיכַל יְהוָה הֵמָּה. כִּי אִם-הֵיטִיב תִּיטִיבוּ, אֶת-דְּרֹכֵיכֶם וְאֶת-מַעַלְלֵיכֶם: אִם-עָשׂוּ תַעֲשׂוּ מִשְׁפָּט, בֵּין אִישׁ וּבֵין רֵעֵהוּ. גַּר יִתּוֹם וְאֶלְמָנָה, לֹא תַעֲשׂקוּ, וְדָם נָקִי, אֶל-תִּשְׁפְּכוּ בְּמָקוֹם הַזֶּה; וְאֲחֵרֵי אֱלֹהִים אַחֲרִים לֹא תִלְכוּ, לָרַע לָכֶם. וְשִׁכַנְתִּי אִתְּכֶם, בְּמָקוֹם הַזֶּה--בְּאֶרֶץ, אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאֲבוֹתֵיכֶם: לְמֶן-עוֹלָם, וְעַד-עוֹלָם.

מושב הכנסת הראשונה בת"א

בלשונות רבות מספור דיברנו וזה את זה כמעט בכלל שלא הכרנו ומקומות רבים מאוד עזבנו ורק מקום אחד רצינו ואהבנו ומקומות רבים מאוד עזבנו ואל הארץ, אל הארץ באנו.

ונמשכת שיירה מן המאה שעברה רחוקים כבר היוצאים איכרים וחלוצים שעמלו עבדו בפרך בלי לראות את סוף הדרך ועכשיו עוברים אנחנו לא שקטנו ולא נחנו לא ימשיכו בלעדינו זוהי הרפתקת חיינו.

מגטאות ומחנות הגחנו אל הביצות ואל הישימון הלכנו מקצות ערב, מרוסיה ופולניה הדלקנו אור גם בדימונה גם בדגניה. מקצות ערב, מרוסיה ופולניה הדלקנו אור גם בדימונה גם בדגניה.

ומכל הגלויות ועם כל הבעיות עם נוצר וארץ קמה ושפה אשר נרדמה שוב התחילה מתעוררת ומדברת ומדברת מסביב יהום הסער רב הקושי והצער אבל יש על מה לשמוח יש עוד אומץ, יש עוד כוח.

איך ישראל צומחת מסביבנו היא חזקה יותר מכל חסרונותינו וגם הנגב עוד יהיה פורח ועוד נדאג שהזקן יהיה שמח. וגם הנגב עוד יהיה פורח ועוד נדאג שהזקן יהיה שמח.

ומכל הגלויות ועם כל הבעיות מסביב יהום הסער רב הקושי והצער אבל יש על מה לשמוח יש עוד אומץ, יש עוד כוח. ונמשכת שיירה...

ההיסטוריה עשקה את עם ישראל מהרבה דברים: לא ירשנו ארץ גדולה ורחבה, לא היינו עם רב-מספר. לא ניתנה לנו עוצמה מדינית... אולם דבר אחד העניקה לנו ההיסטוריה מראשית היותנו - כוח מוסרי גדול שאולי אין דוגמתו בתולדות עמים אחרים. "ואהבת לרעך כמוך". בשלוש מילים אלו נתגבשה התורה האנושית הנצחית של היהדות... לא לקפח, לא לגזול, לא לעשוק, לא לפגוע - התורה היהודית לא הסתפקה באלה. לא די בהימנעות מפגיעה בזכויות הזולת, יחסי אדם צריכים להיות בנויים על שותפות גורל, על עזרה הדדית... על אהבת הבריות... "ואהבת לרעך כמוך"... רק בצו זה ימצא המפתח לחוקי ישראל ומשפטיה.

נאום השבטים, נשיא מדינת ישראל העשירי, ראובן ריבלין | "הסדר הישראלי החדש", דורש מאתנו היום לעבור מהתפיסה המקובלת של רוב ומיעוט, לתפיסה חדשה של שותפות, בין המגזרים השונים בחברה הישראלית. בירור מהותה של השותפות הזאת, היא משימה של החברה הישראלית כולה [...]. הראשון, הוא בתחושת הביטחון של כל מגזר, בכך שכניסה לשותפות הזאת, אינה כרוכה בויתור על מרכיבי היסוד של זהותו. החרדי, החילוני, הדתי או הערבי- אינם יכולים להרגיש שציפור נפשם נמצאת בסכנה או תחת איום [...]. לא נוכל לעשות זאת, מבלי שנלמד להכיר אלה את אלה. מבלי שנבין מהי ציפור הנפש של כל מגזר ונדע לכבד אותה ולשמור עליה גם כאשר הדבר קשה ואף מקומם. היסוד השני, הוא האחריות המשותפת. כאשר אף שבט אינו מיעוט, אף צד לא יוכל להימלט מנשיאה באחריות לגורלה ועתידה של מדינת ישראל וכלל החברה הישראלית. כך, אף שבט אינו פטור מלהציע פתרונות להתמודדות עם אתגר ההגנה על בטחון המדינה. מלהתמודד עם אתגר הצמיחה במשק. או עם

מכור לריבוי, קובי אוז, ארץ אחרת | בספרייה של שדרות נפל לידי ספר של ז'קלין כהנוב, "ממזרח שמש". ז'קלין כהנוב גדלה במצרים במציאות שהיתה קצת יהודית, קצת ערבית, קצת צרפתית, קצת אירופית, קצת אשכנזית, קצת דתית וקצת מודרנית. "ממזרח שמש" סיפר שתפישת העולם הלבנטינית היא הדרך הטובה ביותר להכיל את הטוב שבכל התרבויות: לחיות על קו-התפר ולא להשתייך לצד באופן סופי, לתת לסתירות לחיות בתוכי ללא מענה ולבחור כל פעם מחדש את עמדותי מול העולם. לפעמים אני נוקט עמדה יהודית, לפעמים עמדה אירופית, לפעמים אני מזרחי, לפעמים אני קוסמופוליטי, לפעמים אני בראש ובראשונה לאומי ולפעמים אני הומניסט לפני הכול. התחלתי להבין שאפשר להיות הרבה דברים במכה אחת, הבנתי שחיי מורכבים מהמון בחירות קטנות וסותרות ולא מבחירה אחת, גדולה וקוהרנטית. לפי הדרך הלבנטינית, יש להניח על השולחן שפע של סלטים בצלוחיות קטנות. לאו דווקא סלטים מזרחיים! סידור הסלטים כפסיפס של טעמים הוא הדרך המזרחית; העושר, הגיוון והצבעוניות הם התגלמותה של התפישה הלבנטינית.

עד היום. וכי מי אני שהשופט העליון יעיין בדברי ועוד ימצא זמן לכתוב לי ולשבחני ולהביא תנא דמסייע לדברי ולהורות לי שהלכתי בדרך גדולים מבלי שידעתי. ואני שהנני עם הארץ מדרבנן כמובן לא ידעתי את הדברים שסמנת לי ואף טרחת להעתיקם לי ורבה רבה תודתי לך... ואילו היו מספרים לי בילדותי בגולה בתחילת המאה הזו (הריני היום בת 90) שאזכה לך, שיהיה

אני מצייר לעצמי, שהדבר, שאנו מכנים אותו בשם 'הצרכים האלמנטריים' של אדם רגיל - אותו הדבר, שהיום הוא צריך להילחם עליו ולבקש פרנסה ולהרעיש עולמות, כשאנו מוצא פרנסה זו כולל חמישה דברים: אוכל, דירה, בגדים, האפשרות לחנך את הילדים והאפשרות להתרפא במקרה של מחלה. בעברית אפשר לסמן דבר זה בקיצור: מזון-מעון-מלבוש-מורה-מרפא: 'חמש פעמים מ'. ביחס לכל אחד מן הצרכים הללו קיים בכל מדינה ותקופה מושג מסוים על מינימום מספיק. וחובתה של המדינה, על פי 'תרופתי', צריכה להיות: כל אדם, המודיע שהוא דורש את "חמש הממים", צריך לקבל אותן.

שְׁחָקִי, שְׁחָקִי עַל הַחֲלוּמוֹת,
זוֹ אֲנִי הַחֹלֵם שָׁח.
שְׁחָקִי כִּי בְּאֲדָם אֲמִין,
כִּי עוֹדֵנִי מֵאֲמִין בָּךְ.

כִּי עוֹד נִפְשִׁי דְרוֹר שׁוֹאֶפֶת,
לֹא מְכַרְתִּיהָ לְעַגְל-פֶּז,
כִּי עוֹד אֲמִין גַּם בְּאֲדָם,
גַּם בְּרוּחוֹ, רוּחַ עֵז.

רוּחוֹ יִשְׁלִיךְ כְּבָלֵי-הַבֶּל,
יְרוֹמְמֵנוּ בְּמַתִּי-עַל;
לֹא בְרָעַב יָמוֹת עֶבֶד,
דְרוֹר - לְנַפְשׁ, פֶּת - לְדָל.

שְׁחָקִי כִּי גַם בְּרַעוֹת אֲמִין,
אֲמִין, כִּי עוֹד אֲמַצֵּא לָב,
לֵב תְּקוּתִי גַם תְּקוּתֵיךָ,
פְּחוּשׁ אֲשֶׁר, יָבִין כָּאֵב.

אֲאָמִינָה גַם בְּעֵתִיד,
אָף אִם יִרְחַק זֶה הַיּוֹם,
אָךְ בֹּא יְבֹא - יִשְׁאוּ שְׁלוֹם
אֶז וּבִרְכָה לְאֵם מְלֵאָם.

יָשׁוּב יִפְרַח אֶז גַּם עִמִּי,
וּבְאֶרֶץ יְקוּם דוֹר,
בְּרִזְל-כְּבִלְיוֹ יוֹסֵר מִנּוּ,
עֵין-בְּעֵין יִרְאֶה אוֹר.

יִחְיֶה, יֵאָהֵב, יִפְעַל, יַעֲשֶׂה,
דוֹר בְּאֶרֶץ אֲמָנָם הִי,
לֹא בְּעֵתִיד - בְּשָׂמַיִם,
חַיִּי-רוּחַ לוֹ אֵין דָּי.

אֶז שִׁיר חֲדָשׁ יִשִּׁיר מְשׁוֹרֵר,
לִיפִי וְנִשְׁגָּב לְבוֹ עֵר;
לוֹ, לְצַעִיר, מַעַל קִבְרֵי
פְּרָחִים יִלְקֻטוּ לְזֵר.

שאלה לדיון, הנאולה הסוציאלית | האם מדינת ישראל היום עומדת המדינה בחובתה על פי ז'בוטינסקי לספק לכלל תושביה את חמשת הממים?

מעניין לדעת, אני מאמין | השיר אני מאמין הוצע כהמנון למדינת ישראל. שירים נוספים שהוצעו כהמנון הם: הברכת עם/חיים נחמן ביאליק, התקווה החדשה/י"ד קמזון, המנון עברי/דוד צמח, משמר הירדן/נפתלי הרץ אימבר, שיר האמונה/הרב קוק, ירושלים של זהב/נעמי שמר ושיר האמונה "שיר המעלות בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחלמים" /מזמור קכ"ז תהילים.

השמירה על מעמדה הבינלאומי של ישראל כחלק ממשפחת העמים. שותפות מטילה אחריות. היסוד השלישי, הוא הוגנות ושוויון. כדי להבטיח את השותפות בינינו, יהיה עלינו להבטיח שאף אזרח אינו מופלה לרעה, או לטובה, מתוקף השתייכותו המגזרית. (...) כדי לבסס את השותפות בינינו, יהיה עלינו להבטיח "חלום ישראלי" נגיש, אותו יוכלו להגשים כל צעיר וצעירה, שייבחנו אך ורק על פי כישרונם, ולא על פי מוצאם. היסוד הרביעי, רבותי, והמאתגר מכולם, הוא יצירת הישראליות המשותפת. למרות האתגרים שמעמיד בפנינו הסדר הישראלי החדש, עלינו לדעת: הפסיפס הישראלי המתהווה איננו גזרה-אלא הזדמנות אדירה. הוא טומן בחובו עושר תרבותי, השראה, אנושיות ורגישות. אסור שהסדר הישראלי החדש ידחוף אותנו להיבדלות והיפרדות. אסור לנו לוותר על תפיסה של ישראליות. אלא, עלינו לפתוח את שעריה, ולהרחיב את שפתה.

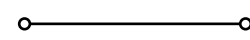
תקוות

אנו קוראים לאומות המאוחדות לתת יד לעם היהודי בבנין חדינתו ולקבל את מדינת ישראל לתוך משפחת העמים. אנו קוראים - גם בתוך התקפת-הדמים הנערבת עלינו זה חדשים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על שלום וליטול חלקם בבנין המדינה על יסוד אזרחות חלאה ושווה ועל יסוד נציגות מתאימה בכל מוסדותיה, הזמניים והקבועים.

אנו חושיטים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות ועמיהן, וקוראים להם לשיתוף פעולה ועזרה הדדית עם העם העברי העצמאי בארצו. מדינת ישראל חובנה לתרום חלקה במאמץ משותף לקידמת המזרח התיכון כולו. אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להתלבד סביב הישוב בעליה ובבנין ולעמוד ליחינו במערכה הגדולה על הגשמת שאיפת הדורות לגאולת ישראל.

מתוך בטחון בצור ישראל הננו חותמים בחתימת ידינו לעדות על הכרזה זו, בחושב הועצת המדינה הזמנית, על אדמת החולדת, בעיר תל-אביב, היום הזה, ערב שבת, ה' אייר תש"ח, 14 במאי 1948

וּכְתַתּוּ חֲרוּבוֹתֵם לְאֹתִים, וְחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמַזְמְרוֹת
לֹא יֵשָׂא גּוֹי אֶל גּוֹי חֲרָב, וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה.

נאום בפני הננסת לנכוד ביקוח של אנואר סאדאת | מנחם בגין 31

אדוני הנשיא, אדוני נשיאה של מצרים, בבית הדמוקראטי הזה יושבים מפקדים של כל ארגוני המחותר העברית הלוחמת. הם היו חייבים לנהל מערכת מעטים נגד הרבים, נגד כוח עולמי אדיר. כאן יושבים בכירי המפקדים והמצביאים שלנו שהוליכו מחנות שלמים, מחנות שלמים, לקרב שנכפה עליהם ואלי ניצחון, שהיה בלתי נמנע משום שהם הגנו על הזכות לחיות. הם שייכים למפלגות שונות, יש להם השקפות שונות, אבל בטוחני, אדוני הנשיא, שאבטא את דעת כולם ללא יוצא מן הכלל, שיש לנו שאיפה אחת בלב, רצון אחד בנפש, וכולנו מאוחדים בשאיפה וברצון אלה - להביא שלום, שלום לעמנו, שלא ידע שלום אפילו יום אחד, מאז החילונו שבים ציונה, ושלום לשכנינו, שאנו מאחלים להם כל טוב. ואנו מאמינים שאם נעשה שלום, שלום אמיתי, נוכל לעזור איש לרעהו, בכל שטחי החיים ותיפתח תקופה חדשה במזרח התיכון, תקופת פריחה וצמיחה, פיתוח והתפתחות וגידול כפי שהיה בימי קדם.

עִיבּוֹד: הַרְבַּ סִּיּוֹן מִסֵּ, הַרְבַּ שְׂרוּוֹיִן ט. ווִין

עושה שלום במרומי
הוא יעשה שלום עלינו
ועל כל עם ישראל
ואמרו, אמרו אמן.

יעשה שלום, יעשה שלום
שלום עלינו ועל כל ישראל
יעשה שלום, יעשה שלום
שלום עלינו ועל כל ישראל.

נעשה שלום, נעשה שלום
שלום עלינו ועל כל ישראל
נעשה שלום, נעשה שלום
שלום בינינו ובין כל האדם

נאום בפני הקונגרס הציוני ה-32, 1992 | יצחק רבין 33

אתם חוזרים מחר מחרתיים לבתיכם, אתם חוזרים אל ארצות מגורכם. מה תספרו לבני משפחותיכם? מה תגידו לילדיכם? איזו בשורה תביאו מהשבוע הזה בירושלים? מהקונגרס הזה? ממדינת ישראל? ספרו להם שהייתם בבית, שבאתם לבקר בבית שלכם. אפילו אתם יושבים כבר שנים ודורות בבואנוס-איירס ובמלבורן, בניו יורק ובלוס אנג'לס, בלונדון ובבריסל, כאן זה הבית שלכם. אנחנו הבית של כל יהודי בעולם. אנחנו המקלט, אנחנו גם האחריות.

אהוד מנור, לחן: נורית הירש

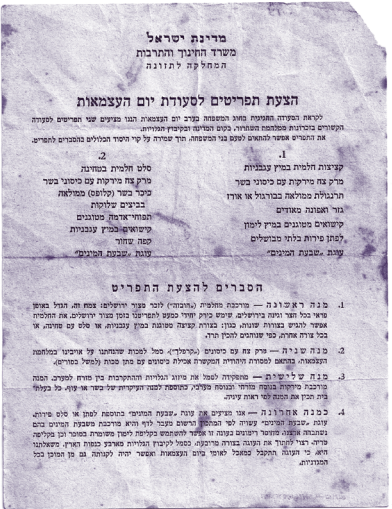
בשנה הבאה נשב על המרפסת
ונספור ציפורים נודדות.
ילדים בחופשה ישחקו תופסת
בין הבית לבין השדות.

עוד תראה, עוד תראה
כמה טוב יהיה
בשנה, בשנה הבאה.

ענבים אדומים יבשילו עד הערב
ויוגשו צוננים לשולחן.
ורוחות רדומים ישאו אל אם הדרך
עיתונים ישנים וענן.
עוד תראה, עוד תראה
כמה טוב יהיה
בשנה, בשנה הבאה.

בשנה הבאה נפרוש כפות ידיים
מול האור הניגר הלבן
אנפה לבנה תפרוש באור כנפיים
והשמש תזרח בתוכן.

עוד תראה, עוד תראה
כמה טוב יהיה
בשנה, בשנה הבאה.

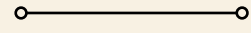

הצעה לתפריט סעודת יום העצמאות, משרד החינוך 1955

התקווה

כל עוד בלבב פנימה
נפש יהודי הומייה
ולפאתי מזרח קדימה
עין לציון צופיה.

עוד לא אבדה תקוותינו
התקווה בת שנות אלפיים
להיות עם חופשי בארצנו
ארץ ציון וירושלים

השנה אנחנו גאולי ישראל,
לשנה הבאה כל ישראל
בני חורין בארץ ישראל

[מתוך ההגדה הקיבוצית לפסח]

הלוואי

מילים: אהוד מנור,
לחן: בועז שרעבי

הלוואי ומענן תרד עלינו קשת
הלוואי שלעולם הזה יש תקנה.

הלוואי ויום יצמח מתוך סופה גועשת
הלוואי ולא תאבד לעד המתנה
הלוואי שהמדבר יצמיח עשב דשא
הלוואי ועוד נשב בצל התאנה.

הלוואי שלא נכאב...

הלוואי שלא נכאב ואיש אחיו יאהב
הלוואי ויפתחו שוב שערי גן עדן
הלוואי ויתמזגו מזרח ומערב
הלוואי ונחדש ימינו כאן כקדם.

הלוואי ולא ישא עוד גוי אל גוי חרב
הלוואי ולא ננטוש את דרך התקווה
הלוואי והאדם יהיה רחום עד ערב
הלוואי שיש סיכוי אחד לאהבה.

לְכֹן הִנֵּה יָמִים בָּאִים, נֹאם יְהוָה וְלֹא יֵאמְרוּ עוֹד
חִי יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם.
כִּי אִם חִי יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה וְאֲשֶׁר הֵבִיא אֶת זֶרַע
בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ צְפוֹנָה, וּמְכַל הָאָרְצוֹת,
אֲשֶׁר הִדְחִיתִים שָׁם וַיָּשְׁבוּ עַל-אֲדָמְתָם.

ירמיהו כ"ג